

De allerverleidelijkste blikken

Norbert Jochum

Soms gaat het om het totale. Om de grenzeloze liefde en de grenzeloze smart, om obsessies en de bereidheid tot het einde te gaan. Om de ondoordringbare eenzaamheid en de eenzame waanzin. 'Zonder jou wil ik niet leven.' 'Ik zou gestorven zijn zonder jou.' Soms is dat serieus bedoeld. Een andere keer is dat heel eenvoudig.

Dan is de liefde grenzeloos evenals de smart. Dan zijn de hartstochten ongebroken en gaat iemand tot het einde. Dan leidt de eenzaamheid tot de waanzin. Wanneer hij zegt: 'Zonder jou wil ik niet leven', dan zegt zij: 'Ik zou gestorven zijn zonder jou.' Zo eenvoudig is dat soms.

Sommige films nemen deze eenvoud serieus. Wat niet betekent dat ze het zich eenvoudig maken. Melodrama's zijn het meest gekunstelde dat men zich kan voorstellen. Dat schijnt noodzakelijkerwijs het resultaat te zijn wanneer men kunst heel natuurlijk wil maken. Melodrama's bekijken moet men leren. Men moet leren dat het decor van een landschap, dat er heel duidelijk uitziet als een *dekor*, geen proeve van onbekwaamheid is – integendeel: het is geen kunst om de dingen er natuurlijk uit te laten zien: de kunst is de gekunsteldheid.

Men moet bedenken dat men zich in een film bevindt waarin de natuur niet natuurlijk is, waarin zelfs het weer iets betekent voor het innerlijke leven van de personages, waarin de zee niet slechts de zee is en de hemel niet slechts de hemel. (...)

Op het verhaal komt het niet aan, maar op de wijze waarop het verteld wordt; op hetgeen men ziet, zodat men er iets van begrijpt. Wanneer men ziet, hoe zij er uitziet, en wanneer men ziet hoe zij hem aankijkt: dan begrijpt men ook de geschiedenis die daaruit volgt. Dan vindt men hetgeen erop volgt geen kitsch meer, maar konsekwent, dus melodramaties. De grote gevoelens; de hartstochten die geen grenzen kennen. Gebaren die zo groots zijn dat men ze bijna over het hoofd ziet. Een lichte buiging van het hoofd kan in het melodrama tot de dood leiden. (...)

LOVE (E. Goulding, 1927)

Melodrama's moet men serieus nemen. Juist omdat het om grote gevoelens gaat: om grenzeloze liefde en grenzeloze smart, om obsessies en de bereidheid tot het einde te gaan. In melodrama's gaat het om het totale. Daarom hebben ze het tegenwoordig moeilijk. Soms lachen de toeschouwers uit pure angst dat ze zouden kunnen huilen.

Vertaling Ton Berns

Vertaling van gedeelten van 'Die allerverführerische Blicke', in: *Die Zeit*, nr. 7, 12 februari 1982.